

EĞİTİM-İSTİHDAM İLİŞKİSİ İÇİNDE KADIN-ERKEK ARASINDAKİ EŞİTSİZLİK GİDERİLEMEDİ

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatının (OECD) her yıl yayımlanan Eğitime Genel Bakış 2024'ün (Education at a Glance 2024) bu yılki sayısı eşitlik temasına odaklandı. Rapor, eğitim sistemleri ile işgücü piyasası ve doğurduğu sosyal sonuçlar arasındaki eşitsizlikleri açığa çıkarmayı amaçladı.

Rapora göre, geri planda kalma riski taşıyan genç yetişkinlerin eğitim ve işgücü piyasasındaki görünimleri genel olarak iyileşti.

2016 yılından bu yana, OECD genelinde istihdam, eğitim veya öğretimde olmayan 18-24 yaş arası gençlerin oranı ortalama olarak %16'dan %14'e düşerken, lise diploması olmayan 25-34 yaş arasındakilerin oranı da %17'den %14'e geriledi. İş fırsatları bu dönemde olumlu yönde gelişti ve lise diploması olmayan 25-34 yaş arasındaki kişilerde istihdam oranı %59'dan %61'e yükseldi. Lise veya lise sonrası eğitime sahip olanlarda ise istihdam oranı %76'dan %79'a çıktı.

Kadınlar, değerlendirme ölçütlerinin çoğuna göre eğitimde erkeklerden daha iyi performans gösterdi. Kadınların %54'ü üniversite eğitimi almışken, genç erkeklerde bu oran %41'de kaldı. Lise ve lise üstü eğitim seviyelerinde tüm ülkelerde programlarını başarıyla tamamlama oranı ise kadınlarda erkeklere nazaran daha yüksek gerçekleşirken, fark %10'u aştı. Ancak, kadınların yükseköğretime katılımındaki yüksek oranına karşılık, işgücü piyasasında yer almalarında olumsuzluk devam ediyor. Genç kadınların istihdam edilme olasılığı erkeklere nazaran daha düşük ve bu fark özellikle lise eğitimi tamamlamamış kişilerde daha yüksek görünüyor. Lise eğitimi olmayan 25-34 yaş arası kadınların istihdam oranı %47 olmasına rağmen, kadınlar erkeklerin (%72) 25 puan gerisinde bulunuyor. Diğer yandan kadınlar erkeklerden daha az kazanıyor. Lise eğitimi olmayan kadınlar erkeklerden %15, lise eğitimi olanlar ise %17 daha düşük bir ortalama ile daha az kazanıyor.

ABD özelinde ücretlerdeki cinsiyet farkı son 20 yıldır nispeten sabit kalmış durumda. Pew Araştırma Merkezi'nin[1] hem tam zamanlı hem de yarı zamanlı çalışanların saatlik ortalama kazançlarına ilişkin yeni analizine göre, 2022'de kadınlar erkeklerin kazandığının ortalama %82'sini kazandı. Bu kazanç oranı 2002 yılında %80 idi. ABD'de ücret farkı, özellikle 25 ilâ 34 yaş arasındaki çalışanlarda, 16 yaş ve üzeri tüm çalışanlara göre daha az kaydedildi. Buna göre, 2022'de, 25 ilâ 34 yaş arasındaki kadınlar aynı yaş grubundaki bir erkeğin kazandığı her ABD dolarına karşılık ortalama 92 sent kazandı. Buna karşılık, o yıl tüm yaş gruplarında çalışanlar arasındaki cinsiyet ücret farkı 18 sent olarak belirlenmişti. Kadın ve erkek arasındaki ücret farkı ABD'de de son yirmi yılda çok fazla değişmemiş olsa da, uzun vadede hem 16 yaş ve üzeri tüm çalışanlar, hem de 25 ilâ 34 yaş arasındaki çalışanlar arasında önemli ölçüde daraldı.

Diğer yandan Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsünün[2] (EIGE) 2023 yılı Cinsiyet Eşitliği Endeksinde, cinsiyete dayalı mesleki ayrımın, eğitim ve öğretimden kaynaklanan bilgi, beceri ve yeteneklerdeki farklılıkların yanı sıra, işe alımlarda giriş engelleri, organizasyon kültürü ile cinsiyet kimliği, normlar ve tutum gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak değiştiği kaydediliyor. OECD raporunda ise, eğitim-istihdam ilişkisi içinde her iki cinsiyet arasındaki bu eşitsizliğin giderilmesinde, özellikle işgücü piyasasındaki kadın-erkek eşitsizliğini giderecek politikalara öncelikle gereksinim duyulduğuna işaret ediliyor.

Kaynak: [1]<https://www.pewresearch.org/social-trends/2023/03/01/the-enduring-grip-of-the-gender-pay-gap/>

[2]European Institute for Gender Equality, EIGE Gedimino pr. 16 LT-01103 Vilnius LITHUANIA